מכלל דתרוייהו סבירא להו א) א טומאה דחויה היא בצבור לימא מסייע ליה ב)כל ב הסמיכות שהיו שם קורא א] עליהן אני תכף לסמיכה שחיטה ג חוץ מזו שהיתה בשער נקנור שאין מצורע יכול ליכנס לשם עד שמזין עליו מדם חטאתו ומדם אשמו ואי אמרת ביאה במקצת לא שמה ביאה ליעייל ידיה ולסמוך אמר רב יוסף הא מני ג) ר' יוסי ברבי יהודה היא דאמר מרחק צפון וליעבד פישפש אביי ורבא דאמרי תרוייהו 1 הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל (את) כל מלאכת התבנית איכא דאמרי אמר רב יוסף כל הסומך ראשו ורובו מכנים מאי טעמא ד כל כחו בעינן הלכך לא אפשר מאי קסבר אי קסבר סמיכת אשם מצורע דאורייתא ד)ותכף לסמיכה שחיטה דאורייתא ליעול ולסמוך להדיא ב] דרחמנא אמר אמר רב אדא בר מתנה גזירה שמא ירבה בפסיעות איכא דאמרי אמר רב אדא בר מתנה סמיכת אשם מצורע דאורייתא ותכף לסמיכה שחיטה לאו דאורייתא מיתיבי ה)וסמך ושחט ו מה סמיכה בטהורין אף שחיטה בטהורין ואי אמרת לאו דאורייתא בטמאין נמי משכחת לה אלא איפוך סמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא ותכף לסמיכה שחיטה דאורייתא

[טומאה] דחויה היא. כלומר בקושי נדחית אלא ג] דיחוי בעלמא על ידי נשיאות עון שהציץ מרצה ולא בהיתר גמור ד] לטומאת מת אידחי ולא לטומאת זיבה: **דתרוייהו.** אביי ורבא סבירא להו טומאה דחויה היא בצבור ונ"מ ה] למיהוי (א) מאן דאמר בפ"ק דיומא (דף ו:) דאמר הותרה היא בציבור יחיד במקום רבים: **לימא מסייע ליה.** לעולא דאמר ביאה במקצת שמה ביאה: **תכף לסמיכה שחיטה.** כדכתיב ה) וסמך ושחט: **חוץ מזו.** של אשם מצורע: **שהיתה בשער נקנור.** הוא שער ו] המזרחי כדתנן בשקלים (פ"ו מ"ג) שבמזרח שער נקנור וחלל שער ז] לא נתקדש בקדושת העזרה כדאמרי' בכילד צולין (פסחים פה:) לפי שהמצורע עומד שם ומכניס ידיו ח] לעזרה ושם מוציאין לו את האשם וסומך עליו וחוזר ומכניסו למקום שחיטתו ושוחטו מפני שאין מצורע יכול ליכנס בעזרה ולסמוך: **עד שמזין עליו מדם חטאתו.** לא עליו ממש קאמר שאין נותנין על בהונות אלא מדם האשם אלא שזורקין בשבילו דם חטאתו ודם אשמו: **ליעייל ידיה.** (ב) לתוך הפתח ולסמוך ולישחטיה אצל הפתח דהא כל הפתחים שהיו שם רחבן עשר אמות ז) וחמש מהן בצפון וחמש מהן בדרום שהפתח מכוון כנגד פתחו של היכל באמצע העזרה ח) ויכול לשחוט לפני צפונו של פתח דהוה ליה צפון וקס"ד רבי היא דאמר כל צפון העזרה כשר לשחיטת קדשים ט] ואף צפון שבמקום דריסת רגלי כהנים וישראל כדאמר לעיל [דף כ.]: **מרחק צפון.** צפון הכשר (מהן) לשחיטת קדשי קדשים רחוק מן הפתח יותר מכ"ב אמה מקום דריסת ישראל ומקום דריסת כהנים דכל אחת מהן י"א אמה במסכת מדות (פ"ה מ"א) [וכר"י ברבי יהודה] י] דאמר (יומא לו.) ט) איזהו צפון מקיר מזבח ועד כותל העזרה כנגד צפונו של מזבח ותו לא הילכך צריך להחזירו בצפון המזבח וליכא תכף לסמיכה שחיטה: הכי גרסינן **וליעבד פישפש.** ופירושו פתח קטן כדתנן במסכת שקלים י) שבמזרח בשער יא] נקנור ושני פשפשין היו לו אחד מימינו ואחד משמאלו והן מחשבון פתחים שהיו משתחוים כנגד הפתחים. והכא יב] פרכינן וניעביד פתח קטן בכותל צפוני של עזרה כנגד המזבח ויעמוד מצורע בחללו ויכניס ידו יג] ויסמוך אי לאו דביאה במקצת שמה ביאה: **הכל בכתב.** כך אמר דוד כל פתח יד] העזרה ומדותיה ובנין כל הבית נמסר לי מיד ה' ואין להוסיף על החשבון טו] וביאה במקצת לא שמה (ג) ביאה: **אמר רב יוסף.** לעולם רבי היא טז] ודקאמרת ליעול וליסמוך כל הסומך כו': **מאי קסבר.** האי תנא דאמר כל הסמיכות צריכות תכף לסמיכה שחיטה חוץ מזו: **ליעול וליסמוך בהדיא דרחמנא אמר.** לו שיכנס ויסמוך: **שמא ירבה בפסיעות.** לאחר שסמך אם יכנס פסיעה לצד פנים יותר משהיה צריך נמצא ענוש כרת: **סמיכת אשם מצורע דאורייתא.** כשאר אשמות דגמרינן להו סמיכה מהיקשא דכתיבת כאשם בפ"ק (לעיל יא.): (ד) **תכף לסמיכה שחיטה לאו דאורייתא.** דלא משמע ליה וסמך ושחט במקום יז] שסומך ישחוט: **מיתיבי וסמך ושחט.** האי דסמכינהו קרא להיקישא סמכינהו כדאמרי' מה סמיכה בטהורים כו' יח] וסמיכה דפסיעה לן בה משום דכתיב ו) לפני ה' בשחיטה דצריכה שתהא לפנים ומשום דתכף לסמיכה שחיטה צריך שיכנס הסומך לפנים, ולעמוד טמא מבחוץ ולסמוך בפנים אי אפשר כדאמרן לעיל שראשו ורובו מכניס: **ואי אמרת לאו דאורייתא.** [illegible]

שהיא ראייה לדברי מדלא שנה התנא חילוק זכרים מנקבות היכא דכתיב כהן סתם כגון גבי מתנות כהונה אלא גבי מנחה דכתיב כ) אהרן ובניו שמע מינה היכא דכתיב כהן סתם לא שנא כהן ולא שנא כהנת ואם תאמר ואי מטעם הואיל והותר לצרעתו הותר לקריו למה לי יבא עשה שיש בו כרת וידחה עשה שאין בו כרת דלאו הכי נמי ויש לומר כ] דעל מחנה לויה שנכנס טבול יום שבבעל כא] קרי הוצרך לומר עשה דפסח דבכרת דחי עשה וכו' דטבול יום כב] אינו נכנס אי מן התורה אי טבול יום דזב כזב דמי אי מדרבנן מגזירת יהושפט והתם לא שייך למימר מתוך שהותר לצרעתו שהרי בשמיני קאי ואינו אלא מחוסר כפורים דלא נאסר מעולם במחנה לויה ומה שייך שם לומר שהותר אבל על מחנה שכינה שמכניס ידיו לבהונות והוא טבול יום של קרי על זה קאמר מתוך שהותר מחוסר כיפורים של מצורע דבעלמא אסור בעזרת שכינה והכא הותר הותר נמי לטבול יום דקרויו:

הגה"ה מכלל דתרוייהו סבירא להו טומאה דחויה **היא בציבור.** והא דאמר רב תחליפא משמיה דרבא זאת אומרת הותרה היא בציבור בפ"ק דיומא (דף ו:) זאת אומרת ולא סבירא ליה ל): **וליעבד פשפש** כג] **הכל בכתב כו'.** והא דמוסיפים על העיר ועל העזרות מ) היינו היכא דאיכא למימר קרא אשכחו ודרוש כי ההיא דסוכה (דף נא:) ומיהו קשה דהכא נמי אין לך קרא גדול מזה דניעביד פשפש לקיים מצות סמיכה דרחמנא אמר וסמך כד] ולמאי דמסיק דסמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא ניחא אבל לטעמא דשמא ירבה בפסיעות קשה דניעבד פשפש דליכא למיחש ומיהו כה] דשמא ירבה בפסיעות גזירה דרבנן בעלמא היא וקרי כו] כאן הכל בכתב והא דאמר בריש כיסוי הדם (חולין פג:) דכיסוי הדם אינו נוהג במוקדשין משום דלא איפשר דהיכי ליעביד לבטליה קא מוסיף אבניין וכתיב הכל בכתב אין זה חשוב כמו קרא דכיון כז] דלא כתב בהדיא בקרא שינהוג כיסוי הדם במוקדשין:

ניעול וניסמוך. כיון דלא איפשר בענין אחר ולא מקיימין סמיכה בטהרה נ) ולא דמי לשאר [טמאים] שמשלחין קרבנותיהם ולא אמרינן ניעול וניסמוך דמקיימא סמיכה דידהו בטהרה: **סמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא** כח]. ואמרינן ס) אקפו ידייכו דלא תיהוי עבודה בקדשים. ומתוך הך שמעתא אתי שפיר הא דאמר בריש התערובת (לקמן דף עו.) גבי ספק מצורע שמביא אשמו ולוגו עמו ואומר אם מצורע הוא זה אשמו כו' ואותו אשם טעון סמיכה ובהונות והשתא למה לי למיתני סמיכה בין יהא אשם בין לא יהא [אשם] בעי סמיכה אלא משום דסמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא כט] וקאתי לאשמועינן דטעון סמיכה (דאורייתא) ל] משום ספיקא דשלמים וכן לעיל בריש מכילתין [דף ה.] גבי אשם דפריך מה לשלמים שכן טעונין סמיכה משום אשם מצורע נקט סמיכה ולא כפי' הקונטרס דלא גריס סמיכה כדפרישית בפ"ק והא דתנן בפ' כל התדיר (לקמן צ:) כל האשמות באין בני שתי שנים ובכסף שקלים חוץ מאשם נזיר ואשם מצורע לא מצי למיתני כל האשמות טעונין סמיכה חוץ מאשם נזיר לא] ואשם מצורע כיון דמדרבנן מיהא [illegible]

מסורת הש"ס

א) פסחים עז. עט. פ. יומא ו: ז: מו:, ב) תוס' נגעים פ"ח ה"י ע"ש, ג) [לעיל כ. יומא לו.], ד) [ברכות מב. בילה כ. מנחות לג.] ת"כ ויקרא נדבה פרש' ד ה"א, ירוש' ברכות פ"א ה"א, ועי' ביצה פ"ב ה"ד, חגיגה פ"ב ה"ג, ה) [לעיל לב. וש"נ], ו) ויקרא א, ד ה, ז) מדות פ"ב מ"ג, ח) שם מ"ד ע"ש, ט) ולעיל כ., י) פ"ו מ"ג, כ) ויקרא ו יג, ל) [וע"ע תו' יומא ו: ד"ה אמר, האריכו בסוגיא דהכא], מ) [סנהדרין ב.], נ) [ע' לעיל כב: וברמב"ם פ"ג מהל' ביאת מקדש הי"ב], ס) [חגיגה טז:], ע) מנחות סב:, פ) פרש' יא ה"ט.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דתרוייהו וכו' למאן דאמר בפרק שני דף טז דאמר: (ב) ד"ה ליעייל ידיה לתוך העזרה לפנים מן הפתח ולסמוך וכו' לעיל. נ"ב דף יד: (ג) ד"ה הכל וכו' ביאה הס"ד ואח"כ מ"ה א"ד אמר רב יוסף: (ד) ד"ה ותיכף לסמיכה וכו' במקום שסמך ישחוט והאי דסמכינהו קרא להיקישא סמכינהו כדאמרינן בהקומץ הס"ד ואח"כ מ"ה מה סמיכה. ונ"ב וע"ש בפרק הקומץ דיש שם היקש אחר:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה סמיכת וכו' לא שייך למיפרך מה לשלמי יחיד שכן טעונים סמיכה. קשה לי הא בזה י"ל שלמי צבור יוכיחו דאין טעונים סמיכה ומכל מקום טעון תנופה שחוט. גם מ"ש אח"כ ומיהו קשה וכו' אמאי לא קאמר אשם מצורע יוכיח והא י"ל מה לאשם מצורע דאין טעון תנופה שחוט משא"כ שלמי צבור דטעונים תנופה שחוט. וגם הא יש למנקט הק"ו הכי מה שלמי יחיד דלא טעון תנופה רק פעם אחד צריך סמיכה שלמי צבור דטעון ב' פעמים תנופה לכ"ש דטעונים סמיכה וליכא יוכיח כלל מאשם מצורע דהא התם לא טעון תנופה ב' פעמים:

שינויי נוסחאות

א] נ"ל קורא אני עליהן תכף (הגרי"ב). ובכתה"י וש"מ קורא אני בהן: ב] תיבת להדיא ליתא בדפ' הישנים ובכתה"י, ובה"ז הוסיפו מרש"י (דק"ס): ג] אצלם (כתה"י): ד] הס"ד ומה"ד להא אידחאי. לטומאת וכו' (כי"ב וג'): ה] נ"א ונ"מ למהדר אטהורים אע"ג דאמ' בפ"ק דיומא הותרה היא בצבור, בפסח מודה דהוי קרבן יחיד, ועי' תוס' יומא (דף ו ע"ב) ד"ה אמר (מ"ב): ו] שער העזרה המזרחי (*ש"מ): ז] השער (*ש"מ): ח] ידיו לבהונות (ש"מ): ט] ס"א קדשי קדשים ואף שלא כנגד המזבח במקום דריסת (ש"מ): י] הוספה מד' פפד"מ [וכן תיבת דאמר שאח"ז]. וכ' דק"ס דבשינוי הוספות: יא] [illegible]

עין משפט
נר מצוה

יג א מיי' פ"ד מהלכות ביאת מקדש הלכה טו:
יד ב מיי' פ"ג מהלכות מעשה הקרבנות הלכה יב:
טו ג מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ג וע"ש בכ"מ:
טז ד מיי' פ"ג מהל' מעה"ק הלכה יא יג:

תורה אור השלם

1. הַכֹּל בִּכְתָב מִיַּד יְהוָה עָלַי הִשְׂכִּיל כֹּל מַלְאֲכוֹת הַתַּבְנִית: דה"א כח, יט

מוסף רש"י

טומאה דחויה היא בצבור. אע"פ שקרבן צבור דוחה אותה, בקושי הותרה ולא היתר גמור וכל מה דמצינו להדורי מהדרינן שיעשה בטהרה (יומא ו: וכעי"ז שם מו:). **או:** אע"ג דאכשרה רחמנא למיתי בטומאה לאו היתר גמור הוא אלא היכא דלא משתכחי טהורין, וכיון דלאו היתר גמור הוא בעי' ציץ לרצויי (פסחים עז.): **מרחק צפון.** דקסבר איזהו צפון כנגד צפונו של המזבח והלאה לא לצד מזרח ולא לצד מערב ואע"פ שהוא כחצי חלק עזרה הצפוני לאו כשר הוא לשחיטת חטאת דבעינן על ירך המזבח וליכא (עפ"י רש"י לעיל כ.): **הכל בכתב.** דקאמר ליה דוד לשלמה כל מלאכת התבנית: **עלי השכיל.** אותי לימד (חולין פג:). שהבנין נמסר לדוד ע"י הנביאים שלא להוסיף ולא לגרוע (עירובין קד.):

ליקוטים

ליעייל ידיה ולסמוך. התוס' פ' אלו נאמרין (סוטה דף ל"ט ע"א) וגם הרב רמ"א הביאו באו"ח סי' קס"ו וז"ל (בד"ה כל כהן) ושיעור תכיפה איכא למשמע מתכיפת סמיכה לשחיטה כו' אלמא כדי מהלך משער נקנור עד בית המטבחים לא חשובה תכיפה ובמס' מדות משמע דלא הוי טפי מכ"ב אמה עכ"ל. וקשה דהתם מוכח בהדיא בגמ' דאפילו בכדי פסיעה אחת הוי הפסק, וזה דאמרי' התם לימא מסייע ליה כל הסמיכות כו' חוץ מזו וכו' ליעייל ידיה ולסמוך אמר רב יוסף הא מני ריב"י היא כו'. איכא דאמרי אמר רב יוסף כל הסומך ראשו ורובו הוא מכניס ע"כ. והנה לא מיבעיא לאיכא דאמרי דפשיטא ופשיטא דאפילו בכדי פסיעה אחת מקרי הפסק שהרי מוקמינן כרבי וא"כ יכול לשחוט תכף אצל הפתח ואפ"ה לא מיקרי תכף, דאי ס"ד בפחות מכ"ב אמה מיקרי תכף אכתי קשה לישחט תכף אצל הפתח, ובודאי אין סברא כלל לומר דהולכת האשם מחוץ לפנים הוי שיעור גדול דאכתי כ"ב אמה מאן דכר שמיה, וא"כ להאיכא דאמרי לית דין ולית דיין, אלא אפילו ללישנא קמא דמוקי לה כרבי"י ע"כ לומר דלסברת המקשן דרבי היא אפילו בפסיעה אחת הוי הפסק כאמור, וא"כ אף התרצן דמוקי לה כר' יוסי מ"ל [illegible]

[illegible]

שיטה מקובצת [illegible]